

BAĞCI AYRANCI - ŞAHİN

Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları VI

AYBAK 2024 / GÜZ

Akademisyen Yayınevi Bilimsel Araştırmalar Kitabı

GÜNCEL ALAN EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI VI

Editörler

Bilge BAĞCI AYRANCI

Tuğrul Gökmen ŞAHİN

akademisyen.com

ONLINE ŐİPARİŐ

Online Veri
Tabanımıza Erişim

AKADEMİSYEN KİTABEVİ

Halk Sokak No: 5/A Sıhhiye-YeniŐehir/ANKARA

Tel: 0312 431 16 33 - 0312 432 21 84

akademisyenyayinevi

akademisyenctp

Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları VI

Editörler

Bilge BAĞCI AYRANCI
Tuğrul GÖKMEN ŞAHİN

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-892-9	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları VI	47518
Editörler	Baskı ve Cilt
Bilge BAĞCI AYRANCI ORCID iD: 0000-0002-9889-2777 Gökmen ŞAHİN ORCID iD: 0000-0003-2107-9670	Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin DİLMEN	EDU000000
	DOI
	10.37609/akya.3296

Kütüphane Kimlik Kartı

Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları VI / ed. Bilge Bağcı Ayrancı, Tuğrul Gökmen Şahin.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
166 s. : tablo, şekil. ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253998929
1. Eğitim.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖN SÖZ

Akademisyen Yayınevi yöneticileri, yaklaşık 30 yıllık yayın tecrübesini, kendi tüzel kişiliklerine aktararak uzun zamandan beri, ticarî faaliyetlerini sürdürmektedir. Anılan süre içinde, başta sağlık ve sosyal bilimler, kültürel ve sanatsal konular dahil 3100'ü aşkın kitabı yayımlamanın gururu içindedir. Uluslararası yayınevi olmanın alt yapısını tamamlayan Akademisyen, Türkçe ve yabancı dillerde yayın yapmanın yanında, küresel bir marka yaratmanın peşindedir.

Bilimsel ve düşünsel çalışmaların kalıcı belgeleri sayılan kitaplar, bilgi kayıt ortamı olarak yüzlerce yılın tanıklarındır. Matbaanın icadıyla varoluşunu sağlam temellere oturtan kitabın geleceği, her ne kadar yeni buluşların yörüngesine taşınmış olsa da, daha uzun süre hayatımızda yer edineceği muhakkaktır.

Akademisyen Yayınevi, kendi adını taşıyan **“Bilimsel Araştırmalar Kitabı”** serisiyle Türkçe ve İngilizce olarak, uluslararası nitelik ve nicelikte, kitap yayımlama sürecini başlatmış bulunmaktadır. Her yıl mart ve eylül aylarında gerçekleşecek olan yayımlama süreci, tematik alt başlıklarla devam edecektir. Bu süreci destekleyen tüm hocalarımıza ve arka planda yer alan herkese teşekkür borçluyuz.

Akademisyen Yayınevi A.Ş.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Sosyal Bilgiler Dersi, Katılım Hakkı Ve Gençlerin Politik Katılımı Üzerine Bir Değerlendirme	1
	<i>Hasan BOZKAYA</i>	
Bölüm 2	Okul Rehberlik Servislerinin Fiziki Özelliklerine Göre Öğrenci Görüşleri Açısından İncelenmesi.....	11
	<i>Ahmet Ragıp ÖZPOLAT</i> <i>Mustafa KARAKAYA</i> <i>Ali Osman ARSLAN</i>	
Bölüm 3	Lise Öğrencilerinin Emoji Kullanım Düzeyleri ve Emoji Kullanımının Türkçe'ye Etkisi	25
	<i>Abdulkadir SAĞLAM</i> <i>Ömer ERBASAN</i>	
Bölüm 4	FEN BİLİMLERİ DERS KİTAPLARINDAKİ KİMYASAL GÖSTERİMLERİN ANALİZİ	39
	<i>Hasene Esra YILDIRIR</i> <i>Büşra ÇETİN</i>	
Bölüm 5	Eğitim, Becerileri Nasıl Geliştirir? Sosyal Bilgiler Dersinde Örnek Uygulamalar	65
	<i>Nurcan ÜSTÜNDAĞ ŞENER</i> <i>Berna ERGÜN</i>	
Bölüm 6	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Web 2.0 Araçlarını Kullanarak Hazırladıkları Kavram Ağlarının Geliştirilmesi	87
	<i>Yusuf ZORLU</i> <i>Fulya ZORLU</i>	
Bölüm 7	Psikolojik Danışman Öz Bakımı	103
	<i>Makbule KALI SOYER</i>	
Bölüm 8	Edgar Allan Poe'nun Kısa Hikâyelerinde Jungien Arketipler	121
	<i>Engin BÖLÜKMEŞE</i> <i>Melis Serra KETENCİ</i>	
Bölüm 9	Kapsayıcı Eğitim Ortamlarında İş Birliği: İnsan Kaynakları Yönetimi	137
	<i>Necla IŞIKDOĞAN UĞURLU</i>	

YAZARLAR

Ali Osman ARSLAN

MEM Rehber Öğretmen Uşak Şehit
Abdulkadir Kılavuz Anadolu Lisesi Proje
Okulu

Dr. Hasan BOZKAYA

Milli Eğitim Bakanlığı

Doç. Dr. Engin BÖLÜKMEŞE

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İnsan ve
Toplum Bilimleri Fakültesi, Karşılaştırmalı
Edebiyat Bölümü, Batı Dilleri ve Edebiyatları
AD

Büşra ÇETİN

Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü

Doç. Dr. Ömer ERBASAN

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel
Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi AD

Berna ERGÜN

Özel Eğitim Uzmanı

Mustafa KARAKAYA

MEM Rehber Öğretmen Uşak Şehit
Abdulkadir Kılavuz Anadolu Lisesi Proje
Okulu

Melis Serra KETENCİ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Eskişehir Osmangazi
Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Karşılaştırmalı Edebiyat AD

Prof. Dr. Ahmet Ragıp ÖZPOLAT

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi/Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik
ve Psikolojik Danışmanlık AD

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir SAĞLAM

Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel
Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi AD

Doç. Dr. Nurcan ÜSTÜNDAĞ ŞENER

Marmara Üniversitesi

**Dr. Öğr. Üyesi Necla IŞIKDOĞAN
UĞURLU**

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli
Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Zihin
Engelliler Eğitimi AD

Doç. Dr. Hasene Esra YILDIRIR

Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim
Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
Bölümü, Fen Bilgisi Eğitimi AD

Doç. Dr. Fulya ZORLU

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli
Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri
Eğitimi Bölümü, Fen Bilgisi Eğitimi AD

Doç. Dr. Yusuf ZORLU

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
Bölümü, Fen Bilgisi Eğitimi AD

Bölüm 2

OKUL REHBERLİK SERVİSLERİNİN FİZİKİ ÖZELLİKLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Ahmet Ragıp ÖZPOLAT¹
Mustafa KARAKAYA²
Ali Osman ARSLAN³

GİRİŞ

Psikolojik danışma en basit tarifıyla bir bireyin başa çıkamadığı bir problem için bir profesyonelden yardım alma sürecini içerir. Okullarda önleyici rehberlik hizmetleri kapsamında sunulan okul rehberlik servisleri de bu işin bir parçasıdır. Bu bağlamda okul rehberlik servislerinin dizaynı ve fiziki özellikleri öğrencilerin hem psikolojik durumları hem de gelişimsel özellikleri üzerinde dolaylı olarak etkilidir denilebilir. Bu noktada psikolojik danışma odalarının fiziki özellikleri ile ilgili alan yazınında yapılan çalışmalar vardır. Bu çalışmalara göre psikolojik danışma odalarının özellikleri bireyin ruhsal sağlığı üzerinde etkilidir (Gross, Sasson, Zarhy, & Zohar, 1998). Anthony & Watkins, (2002)' de yaptıkları çalışmada psikolojik danışma odalarının mobilyaları, duvardaki tabloları, odanın aydınlatması ve genel görünümüne ilişkin özelliklerinin bireylerin psikolojileri üzerinde etkili olduğunu ifade etmektedir. Yine Miwa and Hanyu (2002) deki Japonya da ki çalışmasında danışanların odadaki atmosfere dikkat ettiklerini belirtmişleridir. Danışanların problemlerini getirdikleri ortamda kendilerini rahat hissetmeleri, onların problemlerini ifade etmeleri ve kendilerini rahatça açabilmeleri açısından önemlidir. Alan yazında yapılmış diğer çalışmalar incelendiğinde; (Maslow & Mintz, 1956, Kasmar, Griffin, & Mauritzen, 1968; Chaikin ve diğerleri., 1976; Locasso, 1988;) bu alanda ilk olma özelliği taşıyan

¹ Prof. Dr. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi/Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık AD, arozpolat@erzincan.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-2861-1490

² MEM Rehber Öğretmen Uşak Şehit Abdulkadir Kılavuz Anadolu Lisesi Proje Okulu karakayamustafa7373@gmail.com, ORCID iD: xxxxxxxxxx

³ MEM Rehber Öğretmen Uşak Şehit Abdulkadir Kılavuz Anadolu Lisesi Proje Okulu aliosmanpdr@gmail.com, ORCID iD: xxxxxxxxxx

Maslow ve Mintz (1956)'in çalışması ilgi çekicidir. Bu çalışmaya göre, üç farklı oda dizayn edilmiştir. Güzel oda (rahat koltukların olduğu, parlak duvar renkleri ve çeşitli tabloların olduğu oda vb.) orta güzellikte bir oda (gri duvar boyası klasik sandalye ve masa ile donatılmış oda vb.) ve çirkin oda (gri duvar boyası, iki küçük sandalye ve küçük bir masa vb.) çalışma sonuçlarına göre güzel oda bireylerin pozitif duygulanımlarını artırmaktadır. 1988'de Gifford'un yaptığı benzer bir çalışmada bireylerin güzel oda biçiminde dizayn edilmiş odaları evlerine benzettiği dolayısıyla kendilerini bu odalarda rahat hissettiklerini ifade etmişlerdir. Miwa & Hanyu, 2006' da yaptıkları çalışmada danışma odasının dizaynının danışma sürecini ve danışma ilişkisini etkilediğini ifade etmişlerdir. Danışma odasının dizaynı ve mobilyalar vb. gibi çevresel faktörler aslında danışana verilen önemin bir göstergesidir. Bu bağlamda okullarda yürütülen rehberlik faaliyetleri ve okullardaki rehberlik servislerinin fiziki koşulları aslında rehberliğe verilen önemi aynı zamanda da rehberlik veya psikolojik danışma için rehberlik servisine giden öğrenciye verilen önemi ifade etmektedir. Türkiye'de konuyla ilgili Karaküçük (2010) yılında yapılan çalışmada okul rehberlik servisleri okul rehber öğretmenlerinin görüşleri bağlamında ele alınmıştır. Bu çalışma sonuçlarına göre rehber öğretmenlerin okullardaki rehberlik servislerini fiziki olarak orta derecede uygun veya uygun gördükleri ifade edilmiştir.

Bu noktada bu çalışmada iki farklı şekilde dizayn edilen rehberlik servisinin (şekil 1 de gösterilmiştir) öğrencilerin psikolojileri üzerindeki etkisi onlarla yapılan yarı yapılandırılmış mülakat ile elde edilmeye çalışılmıştır. Burada rehberlik servisinin birisi daha modern döşenmiş bir diğeri ise daha klasik olarak döşenmiştir. Öğrencilere hangi oda da kendilerini nasıl hissettikleri ile ilgili sorular yöneltilerek bu odalar hakkında öğrenci görüşleri alınmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma okul rehberlik servislerinin fiziki özelliklerinin öğrenci görüşleri bağlamında ele alınmasını içerir. Bu yönüyle mevcut okul rehberlik servislerinde fiziki özelliklerini yenilerken veya mevcut fiziki özelliklerinde nelere dikkat edilmesi gerektiği ile ilgili bilgiler sunması bakımından önemlidir. Ayrıca yine bu çalışma sonuçlarından hareketle okul rehberlik servisleri oluşturulurken fiziki özellikler bakımından dikkat edilmesi gereken noktaları belirtmesi bakımından alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Çalışma lise öğrencileri ile sınırlıdır. Bu çalışmada bir proje okulundaki lise öğrencilerinin görüşleri alınmıştır bu yönüyle de çalışma ergen özellikleri gösteren bireylerin görüşleri ile sınırlıdır. Çalışma sonuçları benzer gruplara genellenebilme özelliğine sahiptir.

Şekil 1. Rehberlik Servisi Resimleri

YÖNTEM

Bu çalışma 2021-2022 Yılları arasında ege bölgesinin 367.514000 nüfuslu bir ilinde 76 lise öğrencisi ile Nitel araştırma yöntemlerinden Fenomenolojik desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Fenomenolojik araştırmanın amacı, bir fenomenle ya da kavramla ilgili bireylerin yaşamış oldukları tecrübelerini evrensel nitelikteki bir açıklamayla ifade edebilmektir (Creswell, 2013). Bu çalışmada da öğrencilerin farklı dizayn edilen iki rehberlik servisine ilişkin görüşleri merak edildiği için fenomenolojik desen kullanılmıştır.

Veri toplama araçları

Araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Bu formda öğrencilere girdikleri oda ile ilgili sorular yöneltilmiştir.

İşlem

Fiziki koşullar olarak iki farklı şekilde dizayn edilen rehberlik servisine öğrenciler sırayla alınmış ve görüşme soruları kendilerine oda içindeyken yöneltilmiştir. İki farklı oda arasındaki görüş farklılıklarını ortaya çıkarabilmek için öğrencilerin öncelik ve sonralık sıralarına dikkat edilmiştir. Öğrencilerin bir kısmı önce klasik olarak döşenen odaya alınıp görüşleri sorulmuş ve sonrasında modern odaya alınarak görüşleri sorulmuştur. Diğer gruba ise önce modern oda ile ilgili görüşleri

sorulmuş sonra klasik odaya alınarak bu oda ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Elde edilen bilgiler içerik analizi ile incelenmiş ve öğrenci görüşleri ile ilgili temalar oluşturulmuştur.

BULGULAR

Tablo 1. Önce Klasik- Sonra Modern Odaya Giren Öğrenciler “Bu odada kendinizi nasıl hissediyorsunuz?” Sorusuna ilişkin içerik analizi

Önce Klasik Odaya Girenler			Sonra modern Odaya Girenler		
Temalar	f	%	Temalar	f	%
İyi	18	6.84	İyi	9	3.42
Huzurlu	7	2.66	Mutlu	16	6.08
Meraklı	1	0.38	Huzurlu	3	1.14
Dalgin	1	0.38	Rahat	5	1.90
Normal	3	1.14	Normal	3	1.14
Gergin	5	1.90	Daralmış	1	0.38
Kötü	3	1.14	Düşündürücü	1	0.38

Tablo 1 incelendiğinde öğrenciler ilk klasik odadayken 18 kişi kendini iyi hissediyorken modern odaya geçtiklerinde iyi olan kişi sayısının 9’ a düştüğü ve bunun karşılığında 16 kişinin duygularını ‘mutlu’ olarak ifade ettikleri görülmektedir. Öğrenciler ilk klasik odadayken olumsuz duygular çerçevesinde belirttikleri ‘gergin ve kötü’ kişi sayısı 8 iken sonra modern odaya geçtiklerinde olumsuz duygu altında yer alan ‘daralmış’ kişi sayısı 1’e düştüğü görülmektedir.

Tablo 2. Önce Klasik- Sonra Modern Odaya Giren Öğrenciler “Bu duyguları hissederken neler düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Klasik Odaya Girenler			Sonra Modern Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Hiçbir şey	12	4.56	Hiçbir şey	14	5.32
Düşünceli	6	2.28	Güzel Şeyler	7	2.66
Karmaşıklık	4	1.52	Düşünceli	6	2.28
Oda ve çevresin- dekileri	4	1.52	Mutlu	5	1.9
Bilmiyorum	3	1.14	Odayı	4	1.52
Bunalmış	3	1.14	Yalnız	1	0.38
Güzel Şeyler	3	1.14	Mavi Rengi	1	0.38
Gelecek	3	1.14			

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin duyguları hissederken düşündüklerine bakıldığında klasik odada karmaşıklık, bunalmışlık duyguları ön plana çıkıyorken bu durum modern odada güzel şeyler, mutluluk gibi düşüncelere yer verildiği ön plana çıkmaktadır. Olumsuz duygulardan olumlu duygulara geçişler olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Önce Klasik- Sonra Modern Odaya Giren Öğrenciler “Bu odada olmasını istemediğiniz bir şey var mı? Neden?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Klasik Odaya Girenler			Sonra Modern Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Yok	19	7.22	Yok	23	8.74
Tablolar	5	1.90	Ayna	5	1.90
Çelik Kapı	4	1.52	Tablolar	3	1.14
Ayna	3	1.14	Vitrin Rengi	1	0.38
Masa	2	0.76	Dolap	1	0.38
Odanın Rengi	2	0.76	Çiçek	1	0.38
Tarak	1	0.38	Masa	1	0.38
Dünya Haritası	1	0.38	Ses Kaydı Alacak Cihaz	1	0.38
Askılık	1	0.38	Göz Tesi	1	0.38
			Odanın Rengi	1	0.38

Tablo 3 incelendiğinde öğrenciler ilk klasik odadayken odada tablo olmasını istemeyen 5 kişi var iken bu sayı modern odaya geçildiğinde tablo istemeyen kişi sayısını 3'e düşüğü görülmektedir. Klasik odada ayna istemeyen sayısı 3 iken bu sayı modern odaya geçtiklerinde 5 kişiye yükselmiştir.

Tablo 4. Önce Klasik- Sonra Modern Odaya Giren Öğrenciler “Bu odaya eklemek istediğiniz bir şey var mı? Neden?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Klasik Odaya Girenler			Sonra Modern Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Yok	10	3.80	Yok	23	8.74
Tablo	10	3.80	Bilgisayar	4	1.52
Duvar Rengi	6	2.28	Tablo	3	1.14
Duvar Saati	4	1.52	Akvaryum	2	0.76
Sandalye	3	1.14	Koltuk	2	0.76
Çiçek	2	0.76	Modern Dolap	1	0.38
Ayna	1	0.38	Yeni Kapı	1	0.38
Halı	1	0.38	Halı	1	0.38
Su Sebili	1	0.38	Yeşil Bitki	1	0.38

Tablo 4 incelendiğinde öğrenciler ilk klasik odadayken odaya tablo eklemek isteyen kişi sayısı 10 iken modern odaya geçtiklerinde bu sayının 3'e düştüğü görülmektedir. Klasik odadayken odaya bir şey eklemeyi düşünmeyen 'yok' cevabını veren 10 kişi bulunurken modern odaya geçildiğinde bir şey eklemeyi düşünmeyen kişi sayısının 23'e yükseldiği görülmektedir.

Tablo 5. Önce Klasik- Sonra Modern Odaya Giren Öğrenciler “Duvarları ve yeri düşündüğünde nasıl olmasını isterdin?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Klasik Odaya Girenler			Sonra Modern Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Daha Canlı Renkler	13	4.94	Şu anki Hali Güzel:	28	10.64
Açık Renkler	11	4.18	Duvar Rengi değişebilir:	3	1.14
Şu Anki Hali Güzel	6	2.28	Fikrim Yok:	3	1.14
Fikrim Yok	5	1.9	Laminant Rengi Değişsin	3	1.14
Tablolu	2	0.76	Mavi Duvar Rengi	1	0.38
Duvar Saati	1	0.38			

Tablo 5 incelendiğinde öğrenciler ilk klasik odadayken duvarların ve yerin daha canlı renkler olmasını isteyen 13 kişi ve açık renkler olmasını isteyen 11 kişi var iken modern odaya geçildiğinde duvar renginin değişebileceğini söyleyen kişi sayısı 3'e düşmüştür ve şu anki hali güzel diyen 28 öğrenci olduğu görülmektedir. Klasik odada da şu anki halinin güzel olduğunu düşünen 6 kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Önce Klasik- Sonra Modern Odaya Giren Öğrenciler “Odanın içindekileri düşündüğünde ne eklemek isterdin?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Klasik Odaya Girenler			Sonra Modern Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Hiçbir şey	19	7.22	Hiçbir şey	22	8.36
Tablo	8	3.04	Bilgisayar	3	1.14
Koltuk	4	1.52	Tablo	3	1.14
Saat	2	0.76	Koltuk	2	0.76
Dolap	2	0.76	Kitap/ kitaplık	2	0.76
Çiçek	1	0.38	Akvaryum	2	0.76
Öneri Kağıtları	1	0.38	Pano	1	0.38
Kitaplık	1	0.38	Afiş	1	0.38
			Saksı	1	0.38
			Ayna	1	0.38

Tablo 6 incelendiğinde Öğrenciler ilk klasik odadayken odanın içine tablo eklemeyi düşünen 8 öğrenci var iken modern odaya geçildiğinde bu sayının 3'e düştüğü görülmektedir. Klasik odada koltuk eklemeyi düşünen 4 öğrenci var iken modern odaya geçildiğinde bu sayının 2'ye düştüğü görülmektedir. Klasik odada hiçbir şey eklemek istemeyen 19 kişi bulunurken modern odaya geçildiğinde bu sayı 22'ye yükselmiştir.

Tablo 7. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Bu odada kendinizi nasıl hissediyorsunuz?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Huzurlu	13	4.94	Daralmış	11	4.18
İyi	9	3.42	İyi	7	2.66
Mutlu	5	1.9	Gergin	5	1.9
Huzursuz	3	1.14	Normal	5	1.9
Garip	3	1.14	Huzurlu	4	1.52
Bilinmiyor	3	1.14	Meraklı	2	0.76
Normal	2	0.76	Eski Bir Yerdeymiş Gibi	2	0.76
			Yorgun	1	0.38

Tablo 7 incelendiğinde öğrenciler ilk modern odadayken kendini huzurlu hisseden öğrenci sayısı 13 iken klasik odaya geçildiğinde huzurlu hisseden öğrenci sayısının 4’e düştüğü görülmektedir. Modern odada iyi hisseden sayısı 13 iken klasik odaya geçtiklerinde iyi hissedenlerin sayısının 7’ye düştüğü görülmektedir.

Tablo 8. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Bu duyguları hissetirken neler düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Düşünceli	11	4.18	Bilinmiyor	9	3.42
Hiçbir şey	6	2.28	Normal, iyi bir oda olduğunu	8	3.04
Olumlu Duygular	5	1.9	Hiçbir Şey	6	2.28
Bilinmiyor	5	1.9	Odanın Boğucu Olduğunu	5	1.9
Geleceği	4	1.52	Odanın Yenilenmesi Gerektiğini	4	1.52
Olumsuz Duygular	3	1.14	Düşünceli	3	1.14
Tabloları	2	0.76	Ciddi Bir Ortam Olduğunu	2	0.76
Odanın Karışık Olduğunu	2	0.76	Eski Bir Oda Olduğunu	1	0.38

Tablo 8 incelendiğinde öğrenciler ilk modern odadayken olumsuz duygular düşündüklerini belirten öğrenci sayısı 3 iken klasik odaya geçildiğinde odanın boğucu olduğunu düşünen öğrenci sayısının 5'e yükseldiği görülmektedir.

Tablo 9. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Bu odada olmasını istemediğiniz bir şey var mı? Neden?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi					
Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Yok	19	7.22	Yok	21	7.98
Ayna	5	1.9	Duvar Rengi	5	1.9
Fazla Olan Kitaplık	4	1.52	Çelik Kapı	4	1.52
Bazı Eşyalar	3	1.14	Takvim	3	1.14
Duvardaki Görseller	2	0.76	Koltuk	1	0.38
Perde	1	0.38	Evraklar	1	0.38
Yazıcı	1	0.38	Kitaplık	1	0.38
Pano	1	0.38	Pano	1	0.38
Fazla Duvar	1	0.38	4. Duvar	1	0.38
Küçük Masa	1	0.38			

Tablo 9 incelendiğinde öğrenciler ilk modern odadayken istemedikleri eşyalara bakıldığında çoğunlukla ayna ve kitaplığın istenmediği görülmüştür. Daha sonra klasik odaya bakıldığında çoğunlukla duvar rengi, çelik kapı ve takvimin istenmediği görülmektedir.

Tablo 10. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Bu odaya eklemek istediğiniz bir şey var mı? Neden?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi					
Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Hiçbir Şey	15	5.70	Yok:	13	4.94
Bitki	8	3.04	Duvarlara resimler	8	3.04
Duvarlara Resimler	5	1.9	Duvarlarda Renk Değişimi	3	1.14
Duvarların Renk Değişimi	2	0.76	Masa	3	1.14
Bilgisayar	2	0.76	Saat	2	0.76
Duvar	1	0.38	Koltuk	2	0.76
Ayna	1	0.38	Yeni Kapı	2	0.76

Tablo 10. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Bu odaya eklemek istediğiniz bir şey var mı? Neden?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Siyah Perde	1	0.38	Duvar	1	0.38
Bilgisayar Masası	1	0.38	Ayna	1	0.38
Stres Atan Herhangi Bir Şey	1	0.38	Müzik Aleti	1	0.38
Müzik	1	0.38	Çiçek	1	0.38
			Orta Boy Dolap	1	0.38

Tablo 10 incelendiğinde öğrenciler ilk modern odadayken duvarlara resimler eklemeyi isteyen 5 öğrenci var iken klasik odaya geçildiğinde duvarlara resim eklemek isteyen öğrencilerin sayısı 8’e yükselmiştir. Modern odadayken duvarların renk değişimini isteyen 2 öğrenci var iken klasik odaya geçildiğinde duvarların renk değişimini isteyen öğrenci sayısı 3’e yükselmiştir.

Tablo 11. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Duvarları ve yeri düşündüğünde nasıl olmasını isterdin?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Bu Şekilde Güzel	15	5.70	Daha Renkli	14	5.32
Daha Açık Renkler	9	3.42	Daha Açık Renkler	11	4.18
Yenilenmiş Duvarlar	4	1.52	Bu Şekilde Güzel	10	3.8
Yere Halı	4	1.52	Yere Halı	1	0.38
Daha Koyu Renkler	3	1.14	Daha Sade	1	0.38
Duvarlara Tablo	2	0.76	Duvarlara Tablo	1	0.38
Daha fazla pencere	1	0.38			

Tablo 11 incelendiğinde öğrenciler ilk modern odadayken ‘bu şekilde güzel’ başlığı altında odanın yer ve duvarlarından memnun olan öğrenci sayısı 15 iken klasik odaya geçildiğinde odanın bu halinden memnun olan kişi sayısının 10’a düştüğü görülmektedir. Modern odada daha açık renkler isteyen öğrenci sayısı 9 iken klasik odaya geçildiğinde bu sayının 11’e yükseldiği görülmektedir

Tablo 12a. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren “Öğrenciler Odanın içindeki-leri düşündüğünde ne eklemek isterdin?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Hiçbir şey	14	5.32	Hiçbir şey	11	4.18
Bitki	8	3.04	Duvarlara Resimler	9	3.42
Stres Atıcı Eşyalar	3	1.14	Renkli aksesuarlar	5	1.9
Led ışıklar	2	0.76	Yeni Kapı	4	1.52
Müzik	2	0.76	Bitki	3	1.14
Kahve Makinesi	2	0.76	Koltuk	2	0.76
Halı	2	0.76	Bilgisayar	1	0.38

Tablo 12b. Önce Modern - Sonra Klasik Odaya Giren Öğrenciler “Odanın içindeki-leri düşündüğünde ne eklemek isterdin?” Sorusuna İlişkin İçerik Analizi

Önce Modern Odaya Girenler			Sonra Klasik Odaya Girenler		
Tema	f	%	Tema	f	%
Sehpa	1	0.38	Sehpa	1	0.38
Güzel Kokular	1	0.38	Güzel Kokular	1	0.38
Bilgisayar	1	0.38	Bilgisayar	1	0.38
Hayvan Bibloları	1	0.38	Hayvan Bibloları	1	0.38
Klima	1	0.38	Klima	1	0.38

Tablo 12 incelendiğinde öğrenciler ilk modern odadayken odanın içerisine bir şey eklemeyi düşünmeyen 14 öğrenci var iken klasik odaya geçildiğinde bir şey eklemeyi düşünmeyen öğrenci sayısının 11'e düştüğü görülmektedir. Modern odaya bitki eklemek isteyen öğrenci sayısı 8 iken klasik odaya geçildiğinde odaya bitki eklemeyi düşünen öğrenci sayısının 3'e düştüğü görülmektedir.

SONUÇ

Çalışma sonuçlarına genel olarak bakıldığında ergenlerin daha çok modern oda da kendilerini rahat hissettikleri ve modern odanın tefrişatını beğendikleri ifade edilebilir. Bu bağlamda modern oda da kullanılan renkler ve mobilyaların ergenler üzerinde pozitif etkisi olduğu yine ifade edilebilir. Bu bağlamda çalışmanın genel sonuçlarının Gross, Sasson, Zarhy, & Zohar, (1998). Anthony & Watkins, (2002)'

de yaptıkları çalışmayla ve Miwa and Hanyu, 2002'de yaptıkları çalışmalar ile örtüştüğü ifade edilebilir.

Özellikle önce klasik odaya giren ve sonra modern odaya giren öğrencilerin, bu oda da kendinizi nasıl hissediyorsunuz sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen analize göre modern oda da öğrencilerin çoğunluğunun kendilerini daha iyi hissettiklerini ifade ettikleri görülmüştür. 9 kişi İyi, 16 kişi Mutlu, 3 kişi Huzurlu ve 5 kişi Rahat olduğunu ifade etmiştir. Genel anlamda 30 ergen modern odada kendilerini daha iyi hissetmişlerdir. Buna karşılık önce modern odaya girip sonra klasik odaya giren öğrencilerin görüşlerine bakıldığında 11 kişi daralmış 5 kişi gergin, 1 kişi yorgun, 2 kişi kendisini eski bir yerdeymiş gibi hissettiklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda modern odadan sonra klasik odaya giren öğrencilerin ruh hallerinin negatif öğeler barındırdığı ifade edilebilir. Bu bulgulardan hareketle modern odanın ergenlerin psikolojisi üzerinde pozitif etkilerinin daha fazla olduğu ifade edilebilir. Özellikle Jonauskaite, Epicoco, Al-rasheed, vd. (2024); çalışmasında da bireylerin duyguları üzerinde renklerin etkili olduğu belirtilmiştir ve yine aynı çalışmada yaş gruplarına göre bireylerin renklerden etkilenme düzeyi farklıdır. Bu bağlamda ergenlerin modern odanın renklerinden etkilendiği ve kendilerini bu oda da öznel olarak klasik odaya nazaran daha iyi hissettikleri ifade edilebilir. Ayrıca önce klasik odaya sonra modern odaya giren öğrencilere bu oda da olmasını istemediğiniz bir şey var mı sorusu yöneltildiğinde (Modern Oda için) 23 kişinin “yok” ifadesini kullandığı görülmüştür. Bu açıdan bakıldığında yine ergenlerin kendilerini modern oda da daha rahat ve iyi hissettikleri söylenebilir.

Bu çalışma sonuçları bağlamında Türkiye’de okullardaki rehberlik servislerinin tefrişatlarının aslında okulun yaş grubuna ve okul kültürüne uygun olarak hazırlanması gerektiği ifade edilebilir. Bu bağlamda okullarda rehberlik servislerinin okulun diğer birimleri ile aynı özelliklerde olmasından ziyade daha farklı özellikler taşıması gerektiği söylenebilir. Bu farklı özelliklerin neler olacağına ise okul rehberlik servisinden faydalanacak bireylerin karar vermelerinin daha uygun olacağı ifade edilebilir. Çünkü okul rehberlik servislerinde öğrencilerin kendilerini rahat hissetmeleri, olumlu duygu durumu içinde olmaları rehberlik servisinden alacakları hizmet kalitesini etkileyecektir. Rehberlik servisine gelen öğrencilerin öznel iyi oluşlarının yüksek olması öğrencinin alacağı kişisel rehberlik hizmetini, eğitsel rehberlik hizmetini ve mesleki rehberlik hizmetini olumlu yönde etkileyerek bu hizmetlerle ilgili yapması gereken davranışları sergilemesi bağlamında öğrencileri cesaretlendirecektir. Yine bu çalışma bulgularından hareketle aslında pek göze çarpmayan veya önemli gibi durmayan okul rehberlik

servislerinin fiziki özellikleri altında bireyin fenomenolojik dünyasında etkili olan değişkenlerden birisi olarak ifade edilebilir. Bu bağlamda da okul rehberlik servislerinin sıradan veya gelişigüzel tefriş edilmesinden ziyade bu hizmetten faydalanacak bireylerden belki yıl içinde veya yıl sonunda görüşler alınarak dizayn edilmesi bunun için okul aile birliklerinin de bu işin içine dahil edilmesi ve böylece okul-öğrenci-aile üçgeninin de oluşturulması rehberlik servislerinin hizmet kalitesini ve hizmet niteliğini artıracağı söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Anthony, K. H., & Watkins, N. J. (2002). Exploring pathology: Relationships between clinical and environmental psychology. In R. B. Bechtel & A. Churchman (Eds.), *Handbook of environmental psychology* (pp. 129-146). New York: John Wiley.
- Chaikin, A. L., Derlega, V. J., & Miller, S. J. (1976). Effects of room environment on self-disclosure in a counseling analogue. *Journal of Counseling Psychology, 23*(6), 479-481. <https://doi.org/10.1037/h0078127>
- Gross, R., Sasson, Y., Zarhy, M., & Zohar, J. (1998). Healing environment in psychiatric hospital design. *General Hospital Psychiatry, 20*(2), 108-114. [https://doi.org/10.1016/S0163-8343\(98\)00008-8](https://doi.org/10.1016/S0163-8343(98)00008-8)
- Jonauskaite, D., Epicoco, D., Al-Rasheed, A. S., Aruta, J. J. B. R., Bogushevskaya, V., Brederoo, S. G., ... & Mohr, C. (2024). A comparative analysis of colour-emotion associations in 16-88-year-old adults from 31 countries. *British Journal of Psychology, 115*(2), 275-305. <https://doi.org/10.1111/bjop.12548>
- Karaküçük, S. (2010). Okul rehberlik servislerinin fiziksel/mekânsal koşullarının incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1*(28), 421-440.
- Kasmar, J. V., Griffin, W. V., & Mauritzen, J. H. (1968). Effect of environmental surroundings on outpatients' mood and perception of psychiatrists. *Journal of Consulting & Clinical Psychology, 32*(2), 223-226. <https://doi.org/10.1037/h0025659>
- Locasso, R. M. (1988). The influence of a beautiful versus an ugly room on ratings of photographs of human faces: A replication of Maslow and Mintz. In J. L. Nasar (Ed.), *Environmental aesthetics: Theory, research, and applications* (pp. 134-143). New York: Cambridge University Press.
- Maslow, A., & Mintz, N. (1956). Effects of esthetic surroundings: I. Initial effects of three esthetic conditions upon perceiving "energy" and "well-being" in faces. *Journal of Psychology, 41*(1), 247-254. <https://doi.org/10.1080/00223980.1956.9713085>
- Miwa, Y., & Hanyu, K. (2002). The classification of counseling-rooms based on the components of interior. In *Proceedings of the 33rd Annual Conference of the Environmental and Design Research Association* (pp. 108-111).
- Miwa, Y., & Hanyu, K. (2006). The effects of interior design on communication and impressions of a counselor in a counseling room. *Environment and Behavior, 38*(4), 484-502. <https://doi.org/10.1177/0013916505281572>
- Ward Creswell, J. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev., 3. baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.

Bölüm 3

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN EMOJİ KULLANIM DÜZEYLERİ VE EMOJİ KULLANIMININ TÜRKÇE'YE ETKİSİ

Abdulkadir SAĞLAM¹
Ömer ERBASAN²

GİRİŞ

Teknolojinin hızla ilerlemesi ve hayatımızın pek çok alanına yenilikler getirmesi, iletişim biçimlerini de doğrudan etkilemektedir. Günümüzde cep telefonlarının yaygınlaşmasıyla internete erişim kolaylaşmış, bu da yazılı mesajlaşmanın kullanımını artırmıştır. Ancak, yazılı iletişimde duygusal unsurların doğru şekilde aktarılmasının zor olduğu, geçmişten beri sıkça dile getirilen bir sorundur (Rice & Love, 1987). İletişimde bulunan bireyin en temel amaçlarından biri, duygu ve düşüncelerini karşı tarafa en etkili biçimde iletmektir. Bu bağlamda, yazılı iletişimdeki eksiklikleri gidermeye yönelik çeşitli çalışmaların yapılması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Yüz yüze iletişimde, duyguların aktarımını kolaylaştıran ses tonu, jest ve mimik gibi unsurlar yazılı mesajlarda genellikle yer almaz. Bu boşluğu doldurmak amacıyla son yıllarda emoji adı verilen simgeler yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Emoji terimi, Japoncada “resim” anlamına gelen ‘e’ ve “karakter” anlamındaki ‘moji’ kelimelerinin birleşiminden oluşur. Emojiler; yüz ifadeleriyle duyguları ifade etmenin yanı sıra, hayvanlar, hava durumu, binalar ve yiyecek-içecek gibi kavramları da görsel olarak temsil eden küçük simgeler olarak tanımlanabilir (Kitamura & Satō, 2009; akt. Toksöz & Kahraman, 2017: 249).

Emojilerin tarihsel gelişimini anlamak için, onları önceleyen emoticon kavramına da değinmek gerekir. Emoticon kelimesi, İngilizce’de “duygu” anlamına gelen “emotion” ve “ikon” anlamına gelen “icon” sözcüklerinin birleşiminden türemiştir. Emoticonlar, yazı karakterlerinin düzenlenmesiyle oluşturulan ve

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi AD, saglam6888@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-3023-5751

² Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi AD, omererbasan20@gmail.com, ORCID iD: 0000-0001-7852-2747